

Peter Flensburg

Kvalitetsvurdering af danske mønter 1874-1972

ISBN 87-91932-09-2

Peter Flensborg: Kvalitetsvurdering af danske mønter 1874-1972, 2. udgave
Kr. 75,-

© Copyright Peter Flensborg, 2008

Tegninger © Peter Flensborg

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele af den er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Forlaget SKILLING / DAKA

Thomas Høiland Auktioner A/S • Lygten 37 • 2400 København NV
Tlf. 3386 2424

FORORD

På grund af det store antal stregtegninger var det ikke uden betænkninger, jeg besluttede at udgive denne bog i 1981. Det var et forsøg på at give et overblik over kvalitetsvurderingen af danske mønter fra 1874-1972. Grundlaget var en række mønter i kvalitetsgraderne fra 0 til 1÷ for hver af de medtagne typemønter. Hver kvalitetsrække bestod således af 5 mønter med jævne spring og synlige forskelle mellem de enkelte kvalitetsgrader. Således svarede at de enkelte grader stort set til gennemsnittet af de kvalitetsvurderinger, som erfarne samlere og handlere anså for at være rigtige. Det blev i sin tid til mange og nyttige diskussioner med en lang række handlere, samlere samt ikke mindst de mange bestyrelsesmedlemmer i møntklubberne i hele landet.

Bogen blev i sin tid meget hurtigt udsolgt, og siden har jeg jævnligt fået opfordringer til at genoptrykke bogen. Dette sker nu, hvor der samtidig bliver lejlighed til at rette de småfejl, der havde sneget sig ind. Det er tanken, at der senere vil komme en kvalitetsvurdering, der både medtager senere udgivelser samt går lidt længere tilbage i tiden, f.eks. de danske guld 10 og 20 kroner samt de nyere 10 og 20 kroner i aluminiumsbronze som efterhånden har fået et kraftigt slid på de ældste.

Jeg modtager gerne kritik og forslag til forbedringer i en kommende udgave.

Peter Flensborg
København april 2008

INDHOLD

Introduktion.....	5
1 øre	
1874 - 1904.....	8
1907 - 1912.....	10
1913 - 1923.....	11
1926 - 1940.....	13
1941 - 1946.....	14
1948 - 1972.....	16
2 øre	
1874 - 1906.....	8
1907 - 1912.....	10
1913 - 1923.....	11
1926 - 1940.....	13
1941 - 1947.....	14
1948 - 1972.....	16
5 øre	
1874 - 1906.....	8
1907 - 1912.....	10
1913 - 1923.....	11
1926 - 1940.....	13
1941 - 1945.....	14
1950 - 1964.....	16
1960 - 1972.....	17
10 øre	
1874 - 1905.....	18
1907 - 1912.....	19
1914 - 1923.....	21
1924 - 1947.....	22
1948 - 1960.....	23
1960 - 1972.....	25
25 øre	
1874 - 1905.....	18
1907 - 1911.....	19
1913 - 1922.....	21
1924 - 1947.....	22
1948 - 1960.....	23
1960 - 1967.....	25
½ krone	
1924 - 1940.....	29
1 krone	
1875 - 1898.....	26
1915 - 1916.....	27
1924 - 1941.....	29
1942 - 1947.....	30
1947 - 1960.....	32
1960 - 1972.....	33
2 krone	
1875 - 1899.....	26
1915 - 1916.....	27
1924 - 1941.....	29
1947 - 1959.....	32

INTRODUKTION

Ved foredrag rundt om i de danske møntklubber, på møntkurser og ved samtale med samlerne får man hurtigt det indtryk, at noget af det allervanskeligste er kvalitetsvurdering af mønter. Et er at kunne læse, at ved en bestemt kvalitet er mønten let slidt etc., men hvad er i grunden let slidt?

Jeg har i mange år beskæftiget mig med, hvordan jeg bedst kunne illustrere, hvorledes de enkelte typemønters slid skred frem – og var en overgang inde på at bruge fotos som illustration. Dette var dog ikke helt tilfredsstillende, og gennem 1½ år har jeg fremstillet stregtegninger af alle danske krone- og øremønter – dvs. netop de mønter, som samles af flest.

Eftersom kvalitetsvurdering beror på et subjektivt skøn, dvs. den enkelte samlers opfattelse, kan man let blive en smule uenig, og det er mit håb, at denne bog må afklare en del af de forskelligheder i opfattelsen, der måtte være blandt samlere og handle.

Hvis man ikke kan kvalitetsvurdere rigtigt, kan man let komme galt afsted, hvad følgende enkelske ordprog tydeligt illustrerer: *Den, der undervurderer en mønts kvalitet, mister penge – den, der overvurderer en mønts kvalitet, mister venner.* Det gælder derfor om at ramme plet hver gang med kvalitetsvurderingen.

Denne bog omfatter kun vurderingen af danske mønter fra 1874-1972, idet der for de ældre mønters vedkommende henvises til forfatterens bog: *Viden om mønter, København 1979*, hvor der på siderne 54-59 er vist illustrerede eksempler på kvalitetsvurdering inden for grupperne:

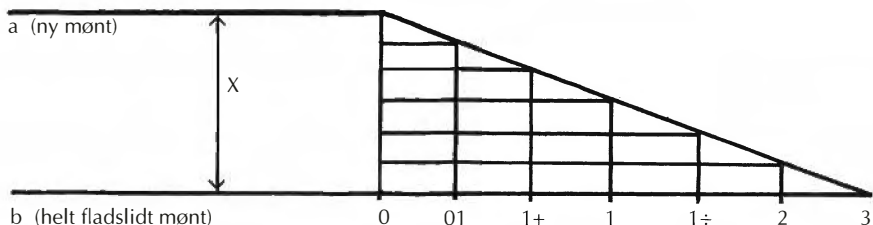
1. Danske middelaldermønter 825 - 1241
2. Danske borgerkrigsmønter 1241 - 1377
3. Danske mønter 1360 - ca. 1800.

For de fleste mønters vedkommende er benyttet følgende kvalitetsgrupper: 0, 01, 1+, 1, 1÷. Altså de betegnelser, vi anvender her i Norden.

Der bliver på en vis måde gjort op med tidligere tiders opfattelse, hvilket nok gør sig stærkest gældende ved kvaliteten 01.

Kvaliteten 0 er en ucirkuleret mønt, der ikke har været i cirkulation. En sådan mønt skal have fuldt møntskær, men småhak eller ridser, der stammer fra udmøntningen, hvor mønten falder ned blandt andre, tillades.

Kvaliteten 01 er en mønt, der kun har været så lidt i cirkulation eller har været opbevaret og håndteret uhensigtsmæssigt således, at den på de ellerhøjeste punkter ser ud til at være "gnubbet" eller meget lidt slidt. Den har stadig en hel del møntskær.

Den lidt ændrede holdning overfor kvaliteten 01 skyldes, at jeg mener, at har man en kvalitet 0 og skal beskrive det næste trin - rent slidmæssigt - ja så må mønten have været meget lidt i cirkulation eller som beskrevet ovenfor - opbevaret og håndteret uhensigtsmæssigt, således at den rent faktisk er gnubbet på de højeste punkter eller meget lidt slidt. Ved den lidt ændrede holdning til kvalitet 01, bliver der også en mere harmonisk overgang til kvalitet 1+ end det førhen har været tilfældet.

Ser vi på en grafisk opstilling af en mønts slid, så repræsenterer "a" toppen af en helt ny mønt, og "b" toppen af en fladslidt mønt. Afstanden X er således et mål for slidet. Hvis vi skal have en kvalitetsskala, så må denne være jævnt inddelt og ikke som førhen, hvor 0 og 01 lå ganske tæt og med ret stor afstand mellem 01 og 1+.

Eftersom enhver mønttype har sit specielle slidmønster, vil jeg undgå at generalisere, hvordan en 1+, en 1 eller 1÷ mønt skal være, men er startet med at vælge en 0-mønt og en 1÷ af hver eneste dansk typemønt, og derimellem er placeret tre andre, dvs. 01, 1+ og 1, således, at der er jævne spring imellem kvalitetsgraderne, og således at enhver tydeligt kan se ændringen.

Nu kan man godt have mønter, der viser mere slid end en bestemt kvalitet, men ikke så meget, som den næste. I så tilfælde kan man vælge at bruge en sammenkobling af to grader. (F.eks. 0-01). Skriver man derimod 01/0, betyder det at forsiden er i kvalitet 01 og bagsiden er i kvalitet 0. Skriver man 1++ betyder det, at mønten er lidt bedre end 1+, men ikke pæn nok til at hedde 1+-01. 1(+) betyder, at mønten er bedre end 1-1+ men ikke god nok til 1+. Grunden til, at man ønsker en nøjere præcisering af kvaliteten i den gode ende, er selvfølgelig den til tider meget store prisforskel mellem graderne i denne ende.

Kvalitesvurderingen er således *kun et udtryk for møntens slid og intet andet.*

Man må også være opmærksom på andre ting end sliddet. Mange nye, og for den sags skyld også mange ældre samlere, går rundt med en forestilling om, at en 1+ mønt med f.eks. brochespor er en 1 eller 1÷ mønt, hvad der er helt forkert. Det kan godt være, at den rent prismæssigt er det samme værd som en 1 eller 1÷ mønt, men alle en mønts skavanker skal angives efter kvalitetsgraden. Det kan være ting som broche- eller loddespor, økenspor, perforering (hullet), polering, store ridser eller graveringer,

stempelrevner eller blanketfejl. Hvad angår mønter i kvalitet 2 eller 3, må det frarådes at samle disse, men mindre de er meget sjældne eller historisk interessante.

I kataloger og salgslister kan også forekomme kvalitetsbetegnelsen M som betyder medaillepræg eller som det hedder på engelsk: proof. Mønter af denne kategori er præget med polerede stempler på polerede blanketter, så der fremkommer en perfekt spejlblank overflade.

S er betegnelsen for en stempelglansmønt. En mønt i denne kategori har en ekstraordinær fin overflade som følge af, at stemplet, men ikke blanketten er poleret - og mønten må ikke have småhak. De særlige møntsæt, som sælges af Den kgl. Mønt, har denne fine kvalitet. Fra 2004 er man på Den kgl. Mønt også begyndt at præge årlige proofsæt.

Nogle af de nyeste mønttyper, der stadig er i cirkulation, er ikke medtaget her, da de ikke er slidt nævneværdigt. Ved andre typer vil man bemærke, at 1÷ og måske 1 ikke er medtaget. Dette skyldes, at disse typer kun var få år i cirkulation, før de blev ind-draget - og folk har så gemt dem væk, som tilfældet var med sølvmønterne før 1920.

Det er min erfaring, at vi generelt er tilbøjelige til at overvurdere små mønter. Dette skyldes naturligvis de øjne, der ser på mønterne, og jeg vil derfor meget kraftigt opfordre samlerne til at anskaffe sig en lup med ca. 10 ganges forstørrelse, da mange detaljer, især på de små mønter, kan være vanskelige at finde for det blotte øje.

Forklaringen på nogle af de udtryk, der er brugt i det efterfølgende, og som måske ikke er umiddelbart indlysende.

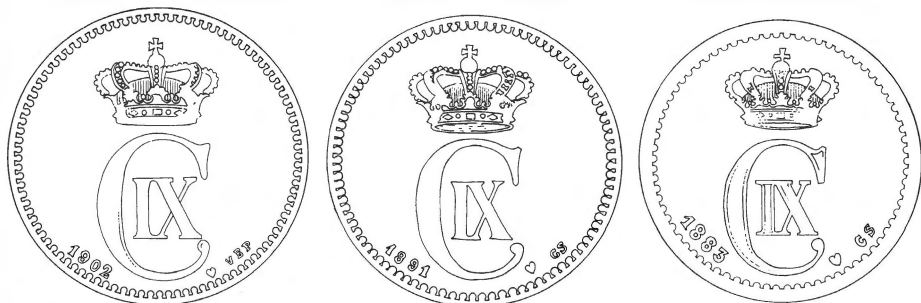
Christian IX

5 øre 1874 - 1906

2 øre 1874 - 1906

1 øre 1874 - 1904

Selv om alle tre mønter har nøjagtig samme design, slides de desværre ikke på nøjagtig samme måde, således at man kunne nøjes med at vise f.eks. 5 øren. Grunden til dette skyldes, at der er brugt forskellige modeller, og at disse ikke er helt ens. Bl.a. er antallet af perler ikke ens (5 øre: 97 perler, 2 øre: 95 perler og 1 øre: 75 perler), og forhold som diameter og kanthøjde spiller også ind. Ved beskrivelsen er derfor kun medtaget de ting, der er nogenlunde ens ved de tre mønter - resten må man se sig til på stregtegningerne.

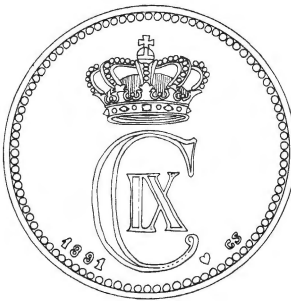
1÷

Rand og perler flyder helt sammen. De indre linier i monogrammet C IX er slidt væk. Kronens ring er bortslidt et stort stykke ind både i højre og venstre side. Tegningen i rigsæblet er helt væk.

1

Rand og perler flyder meget let sammen. De indre linier i monogrammet C IX kan anes, men linierne mangler eller er uldne mange steder. Tegningen på rigsæblet kan ses, omend nogle af linierne er uldne. Ædelstenene på kronens ring er fladslidte.

1+

Rand og perler må ikke flyde sammen. De indre linier i monogrammet C IX er hele og skarpe. Dog kan de på et enkelt punkt være en anelse uldne. Fuld tegning i rigsæblet, og ædelstenene i kronens ring er kun slidt på toppen, således at man kan begynde at ane facetteringen.

01

Mønten får sit første slid eller gnubning på de mellemste akantusblade og på toppen af ædelstenene i kronens ring.

0

Ædelstenene på kronens ring skal stå helt skarpe og uden slid på toppen.

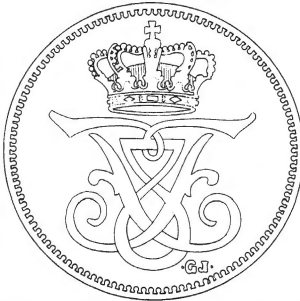
Frederik VIII

5 øre 1907 - 1912

2 øre 1907 - 1912

1 øre 1907 - 1912

Selv om denne types mønter har det samme design, slides de ikke helt ens, hvad angår dobbeltmonogrammet F 8. Derimod udvikler sliddet sig stort set ens på kongekronen, hvorfor det er nemmest at beskrive nedslidningen her. Som eksempel er anvendt 2 øren.

1÷

Perlerne i midterbøjlen er slidt så stærkt ned, at man kun aner de to øverste perler. Dobbeltstregen i midterbøjlen er forsvundet på nederste halvdel.

1

Perlerne i midterbøjlen flyder helt sammen, men man kan se, at der har været 4 perler.

1+

Perlerne i midterbøjlen er fladslidte, men de er ikke begyndt at løbe sammen. Den nederste perle løber sammen med akantusbladets top.

01

Perlerne i midterbøjlen er gnubbet eller meget let slidt på toppen. Den nederste perle i midterbøjlen ligger så tæt på akantusbladet, at den er lige ved at flyde sammen med dette.

0

Perlerne i midterbøjlen skal have en perfekt kugleformet hvælvning.

Christian X

5 øre 1913 - 1923

2 øre 1913 - 1923

1 øre 1915 - 1923

Typen var normalt designet for bronce mønter, men i 1918-1919 var man nødt til at fremstille den i jern. For at få en pænere overflade forzinkede man blanketterne, hvilket kun bevirkede, at små zinkpartikler satte sig fast i stemplernes detaljer med et svagt præg som følge. Jernet krævede også større tryk, hvorved stemplerne hurtigere fik revner og gik i stykker.

1÷

Midterste og mellemste bøjler er slidt stærkt ned. Perlerne i midterbøjlen er ikke synlige, idet de løber sammen med siderne og med rigsæblet og akantusbladet. De indre linier i C er forsvundet et par steder, og de indre linier i X er væk bortset fra hjørnerne.

1

En del slid der bevirker, at de tre nederste perler i de mellemste bøjler løber sammen. Symetrien i kronen er ikke helt korrekt, hvilket bevirker, at perlerne i midterbøjlen til venstre løber sammen med siden, hvilket ikke er tilfældet i højre siden. De indre linier i C er væk eller uldne i spidsen, og i X-et er de indre linier nogle steder væk og andre steder uldne.

1+

De 4 perler i midterbøjlen løber sammen og der er klar adskillelse til venstre siden. Øverste perle må ikke løbe sammen med rigsæblet, mens nederste perle i midterbøjlen lige rører ved akantusbladet. De indre linier i C X er alle tydelige og skarpe.

01

Perlerne i midterbøjlen og perle 2 og 3 fra neden i venstre mellemste bøjle er slidt ganske let på toppen, således at de ikke har et perfekt hvælvet kugleformet udseende.

0

Perlerne i den midterste bøjle skal have et perfekt kugleformet udseende.

Christian X

5 øre 1926 - 1940

2 øre 1926 - 1940

1 øre 1926 - 1940

Typen er på grund af sit jævnt fordelte og stort set lige høje motiv ikke umiddelbart så let at kvalitetsvurdere. Dog er den hurtigste sorteringsmåde, at de lyseste mønter også er de pæneste rent kvalitetsmæssigt, medens de mørke, der jo har cirkuleret længere, også er slidt tilsvarende mere.

1÷

Midterbøjlen og de to mellemste bøjler er nedslidt. I midterbøjlen er kun 2 små streger synlige lige under rigsæblet. Dobbeltmonogrammet CX løber sammen de fleste af de steder, hvor de berører eller overlapper hinanden.

1

Perlerækken i midterbøjlen er løbet helt sammen sådan, at man ikke kan tælle, hvor mange perler der har været. Øverst løber perlerækken sammen med rigsæblet og nederst med akantusbladet. I midterbøjlen ses således 2 streger i hele bøjlen længde.

1+

De 4 øverste perler i midterbøjlen er lige begyndt at løbe sammen. Den nederste perle er intakt og løber ikke sammen med akantusbladet. Dobbeltmonogrammet CX løber ingen steder sammen.

01

Alle perlerne i midterrækken er klart adskilte omend slidt på toppen, men tegningen i rigsæblet er meget uldent.

0

Alle perler skal have et hvælvet udseende og tegningen i rigsæblet kan ses, omend den på mange mønter er noget uklar på grund af for lille prægetryk eller slidte stempler.

Christian X

5 øre 1941 - 1945

2 øre 1941 - 1947

1 øre 1941 - 1946

Typen omfatter både zinkmønter samt aluminiumsmønterne fra 1941, hvoraf sidstnævnte grundet det bløde materiale blev slidt meget hurtigt.

1÷

En meget slidt mønt, hvor store dele af kronens detaljer er fuldstændig bortslidt. Ingen detaljer i midterbøjlen, der løber sammen med rigsæblet og akantusbladet.

1

De tre perler i midterbøjlen er slidt bort. Den bortslidte perlerækkes nederste del løber sammen med akantusbladet, hvorimod der opadtil er klar adskillelse mellem bøjle og rigsæble.

1+

De tre perler i midterbøjlen løber sammen, men ikke mere end, at det klart ses, at der er tre perler. Nederste perle løber lige sammen med akantusbladet. Juvelen i det midterste akantusblad er ret utydelig.

01

De tre perler i midterbøjlen er slidt flade på toppen, men løber ikke sammen indbyrdes eller med akantusbladet. Juvelen i det midterste akantusblad står helt tydeligt.

0

Alle perler skal have et perfekt hvælvet udseende. De tre lodret anbragte perler i rigsæblet er synlige, omend mange mønter på grund af ufuldkommen prægning ikke har dem helt klare.

Frederik IX
5 øre 1940 - 1964
2 øre 1948 - 1972
1 øre 1948 - 1972

Zink som møntmetal er billigt og selv om mønterne, når de bliver udgivet, ser skinnende og blanke ud, varer det ikke længe, før svedige hænder og luftforureningen får bugt med den fine overflade. På mange af de pænt bevarede zinkmønter, dvs. inden de bliver helt mørke, vil man se en stribet overflade. Dette er urenheder i zinken, som ved udvalsningen er trukket ud, og da urenhederne angribes hurtigere end den rene zink, opstår der dette stribede udseende.

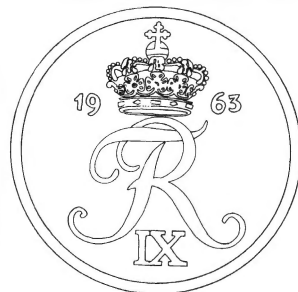

1÷

Mønten er så slidt, at stort set alle detaljer i akantusbladene er væk, og disse flyder sammen indbyrdes.

1

Midterbøjlen må ikke flyde sammen med rigsæblet eller toppen af akantusbladet. Mindst halvdelen af midterperlerne i midterste og højre mellemste akantusblad skal være synlige, mens perlen i venstre side skal være hel.

1+

Alle tre perler i akantusbladene skal stå helt klart. De tre første perler i de mellemste bøjler løber ganske let sammen.

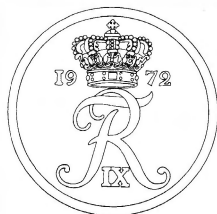

01

De tre perler i midterbøjlen er klart adskilte, men slidt let på toppen. Man begynder at kunne ane små perler i rigsåblet.

0

Alle tre perler i midterbøjlen må have et hvælvet udseende, og de små perler i rigsåblet skal være klart synlige.

Frederik IX
5 øre 1960 - 1972

Denne holdbare bronce mønt har overalt på både forside og bagside samme reliefhøjde, hvilket bevirker, at man selv efter max 7 års cirkulation ikke kan se noget nævneværdigt slid. De første mønter af denne type blev sat i omløb i februar 1965 (årgang 1960, 62, 63 og 64). Yderligere er årgang 1960 og 1962 på et tidligt tidspunkt frasorteret af samlerne, fordi de ikke var så almindelige, hvorefter 1963 og 1964 mønterne nok må være dem, men støder på i den dårligste stand. Synd var det i hvert fald, at de blev inddraget i 1972 og erstattet af de små, usle sandwich-mønter. Sandwich-mønter er et udtryk, man bruger om mønter, der er fremstillet af et lagdelt materiale, i dette tilfælde en jernkerne med kobberbelægning. Da det er svært at illustrere en type, der ikke er slidt nævneværdigt, har jeg valgt at beskrive de tre første kvaliteter, dvs. 0, 01 og 1+, idet jeg ikke mener, at der eksisterer mønter med en lavere kvalitetsgrad end 1+.

1+

Ingen rest af møntglans. Mønten er anløbet så meget, at den nu er mørk.

01

Meget let anløbet, men stadig lys i farven.

0

Lys broncefarvet mønt med fuldt møntskær. Mange af mønterne er svagt prægede, hvilket bevirker, at detaljer i midterbøjlen og rigsæblet er svage og utydelige - selv på en 0-mønt. En 0-mønt, som er fuld og skarpt udpræget, betinger en højere pris.

Christian IX
25 øre 1874 - 1905
10 øre 1874 - 1905

De to mønter, der er af samme type, er her slået sammen, selv om portrætterne og hårtegningen på disse mønter ikke er helt ens. Dette ses tydeligt på 0 og 01 mønterne, hvorfor der ved beskrivelse af disse grader er beskrevet, hvor henholdsvis 25-øre og 10-øre først får sit slid.

1÷

Kun anelse af håret synligt overøret. Skilningen øverst på hovedet er bortslidt, ligesom nederste del af øret et slidt væk.

1

Skilningen øverst på hovedet anes svagt forrest ved panden. Mere hår omkring øret. Øret helt, men meget slidt. Perlerand og kant er så slidt, at de er begyndt at løbe sammen.

1+

Hår samt skæg fremtræder klart, dog med tydelig slitage på de højeste punkter. Fuld øretegning. Perlerand og kant er ikke begyndt at løbe sammen.

01

Håret gnubbet eller slidt fladt lige under skilningen og ca. 1/3 af øjenbrynet slidt væk. Ved 10 øren går det dog først ud over kindskægget.

0

Fuld hårtægning helt op til skilningen og for 10 ørens vedkommende fuld hårtægning midt på kindskægget.

Frederik VIII

25 øre 1907 - 1911

10 øre 1907 - 1912

Da denne type højst har cirkuleret i 13 år (forsvandt fra omløbet i 1920), forekommer der meget sjældent 1÷ mønter. Bagsiden på denne mønt har i øvrigt en sådan jævn udformning, at det er umuligt at følge sliddets udvikling på denne side.

1

Store områder af håret planslidt. Den forreste del af skilningen ikke synlig. Nogle detaljer i øret løber sammen. Overskæggets kontur synlig, men ingen skægtegning, og spidsen er slidt plan med hagen.

1+

Håret er en del slidt på de højere partier og fladslidt øverst på hovedet. Skilningen ses klart. Ingen detaljer i øret løber sammen. Skægtegningen kan anes indtil ca. halvt op i skægget.

01

De højeste punkter, der bliver gnubbet, er øjenbryn, overskæg, tindingshår og bageste nakkehår i højde med øret.

0

Fuld hår- og skægtegning. Øjenbrynet, der er det højest beliggende punkt, må ikke være gnubbet.

Christian X
25 øre 1913 - 1922
10 øre 1914 - 1923

Denne gruppe omfatter årstallene 1913-1919, der er sølv, og som grundet deres korte omløbstid stort set aldrig findes i dårligere kvalitet end 1+. Den anden gruppe er kobbernikkelmønterne fra 1920-1923, der har riflet rand. Samspeilet mellem det noget hårdere kobbernikkel og placeringen og størrelsen af 10 og 25 på bagsiden bevirker ofte, at kronens detaljer står svagt.

1

Næsten flad midterbøjle. Det tværgående bånd på rigsæblet er helt bortslidt. Også stærkt slid på de midterste bøjler. Monogrammet CX's indre linier er nogle steder afbrudt og uldne.

1+

Perlerne i midterbøjlen ligner en lang streng, som løber ud i ét med akantusbladet. Det tværgående bånd i rigsæblet øverst på kronen er slidt væk på midten. De 3 første perler i de to midterste bøjler er begyndt at løbe sammen.

01

Perlerne i den midterste bøjle er begyndt at løbe sammen, men med en klar skillelinie mellem perlerækken og akantusbladet. I de to mellemste bøjler er perle 2 og 3 slidt på toppen.

0

Alle perler, især perle 2 og 3 fra neden i de to mellemste bøjler, skal have et perfekt hvælvet udseende. Det er ikke usædvanligt, at en 0-mønt straks kan kendes på, at bunden er spejlblank, medens monogrammet CX har en matteret overflade.

Christian X
25 øre 1924 - 1947
10 øre 1924 - 1947

Typen omfatter både kobbernikkelmønter og zinkmønterne fra krigens tid 1941-1945. Disse sidste er noget sværere at vurdere, al den stund at zink oksyderer og bliver mørkere med årene. Men fordi en zinkmønt er mørk i farven, kan det alligevel godt være en 0 eller 01-mønt, blot den ellers opfylder de samme krav angående slid som for kobbernikkelmønter. Lyse 0 eller 01-mønter er selvfølgelig mere værd. (Pas på affarvede mønter).

1 ÷

De tre midterste bøjler i kronen er helt planslidte. Båndet på rigsæblet er også helt væk. De indre linier i C x R mangler mange steder, ligesom store dele af de resterende er meget uldne.

1

Perlerne i midterbøjlen flyder sammen til én række, der foroven løber ud i rigsæblet, hvis tværbånd kun lige anes yderst i begge sider. Den sammenflydende perlerække går også ud i ét med akantusbladet. De indre linier i C x R er afbrudt en del steder, ligesom der også er en del uldne steder.

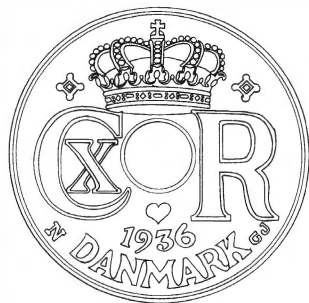

1+

Perlerne i midterbøjlen har ikke det hvælvede udseende som hos 0-mønter – de er plane og rører lige hinanden, dog ikke mere end at de stadig ser ud som særskilte perler. De indre linier i C x R er på ganske enkelte steder begyndt at være en anelse uldne.

01

Alle de indre linier i C x R skal stå helt skarpe, Den nederste perle i midterbøjlen må ikke have slid, hvorimod de øvrige 4 er slidt let på toppen.

0

Alle perler har et perfekt hvælvet udseende. Alle kobbernikkelmønterne i 0-kvalitet har for det meste en lidt matteret overflade, og selv på de højeste og mest udsatte steder, må den ikke være gnubbet blank.

Frederik IX

25 øre 1948 - 1960

10 øre 1948 - 1960

1÷

En meget slidt mønt med få detaljer i kronen. Rigsæble, midterbøjle og akantusblad løber sammen, og juvelerne i kronens ring er svage og meget afrundede i konturerne.

1

Af stregerne i midterbøjlen er kun nederste højre del synlig. Bøjlen er begyndt at flyde sammen med rigsæblet, hvor kun den yderste venstre perle er helt klar. Der er dog stadig adskillelse mellem midterbøjle og akanusblad.

1+

Den højre streg i midterbøjlen er bortslidt på øverste halvdel. Kun de 2 venstre perler i rigsæblet kan ses helt klart.

01

De to streger i midterbøjlen skal være synlige i hele deres længde, medens de 3 perler i midterbøjlen og de 2 øverste i rigsæblet er væk eller kun anes meget svagt. De 3 perler yderst til højre i rigsæblet kan anes.

0

For at kunne betegnes som en 0-mønt, må alle 3 perler i midterbøjlen og 7 perler i rigsæblet kunne ses.

Frederik IX
15 øre 1960-1967
10 øre 1960-1972

1
Midterbøjlen og de mellemste bøjler er fladslidte og de løber sammen med akantusbladene, der også er planslidte.

1+
Ribbetegningen på monogrammet er stort set forsvundet. Der ses tydeligt slid overalt på kronen og midterbøjlen er næsten fladslidt.

01
Mønten skal have en del møntskær, men er slidt på de højeste punkter, hvilket bevirker, at de 3 perler i midterbøjlen løber sammen samt at ribbetegningen på monogrammet er meget uklar.

0
Fuldstændig fuldt udprægede eksemplarer er svære at finde, dog er de første årgange som regel noget pænere end de senere. Mønten skal have fuldt møntskær og må ikke være gnubbet på de højeste punkter. Ribbetegningen på monogrammet skal fremstå helt klar.

Christian IX
2 kr. 1875-1899
1 kr. 1875-1898

1÷
HC på halsafsnittet på det nærmeste bortslidt. Kun anelse af håret synligt over øret. Skilningen øverst på hovedet er bortslidt.

1
Skilningen øverst på hovedet kan anes. Mere hår over øret. HC på halsafsnittet ses næsten fuldt.

1+
Hår og skæg fremtræder klart og tydeligt, dog med klar slitage på de højeste punkter. Halsafsnittet med HC fremtræder klart og tydeligt. Fuld øretegning.

01
Øjenbrynets hårtægning er væk. Håret lige over øret samt den forreste del af håret under skilningen er let slidt, men ikke mere end at alle hårlinier stadig ses.

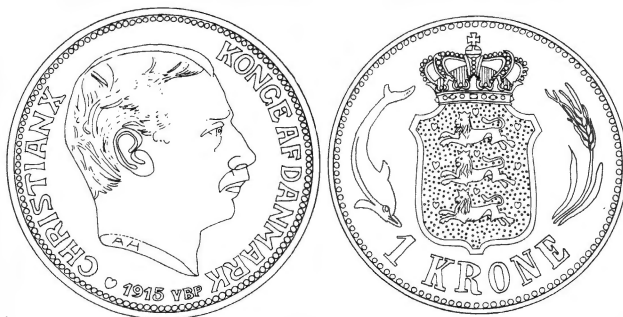

0
Højeste punkt er øjenbrynet, hvor hårtægningen kun i meget få tilfælde er fuldt udpræget, og 0-mønter, hvor øjenbrynets hårtægning ses skarpt, er betydelig mere værd end en almindelig 0-mønt.

Christian X
2 kr. 1915-1916
1 kr. 1915-1916

Grundet mønternes korte cirkulationstid på kun ca. 5 år forekommer der næsten aldrig mønter med lavere kvalitetsgrad end 1+. Typen er temmelig svær at kvalitetsvurdere helt rigtig. Dette skyldes først og fremmest portrættets hårstruktur. Det er derfor vigtigt at kigge nøje på begge sider af mønten.

1+

Toppen på de mellemste akantusblade er slidt en del. De slebne facetter på juvelerne på kronens ring er slidt væk. De to vandrette streger under kronen på løvernes hoveder er bortslidt. Møntens overflade er overalt jævn mat.

01

Mønten har stadig en del møntglans, men er gnubbet eller slidt på de højeste punkter, dvs. at spidsen af juvelerne i kronens ring er uklar, og at løverne er let slidt på hovederne.

0

Mønten har en blank bund og et portræt, der til tider ser lidt matteret (sandblæst) ud. En 0-mønt må ikke være gnubbet på de højeste steder. Bl.a. skal juvelerne på kronens ring stå spidse og knivskarpe. Absolut højeste punkt på denne type er øjenbrynet.

Christian X
2 kr. 1924-1941
1 kr. 1912-1941
½ kr. 1924-1940

1÷

Kongekronens kontur fremtræder klart, dog er alle perler og øvrige detaljer næsten væk. Hele dobbeltmonogrammet er fladslidt. Begge perler i dobbeltmonogrammet er bortslidt.

1

Perlerne delvis nedslidt, men ædelstenene ses tydeligt i kronens ring. De indre linier i øverste del af dobbeltmonogrammet er uldne og enkelte steder helt bortslidt. Den venstre perle i dobbeltmonogrammet kan anes, men mest på 2 kronen. På 1 kronen kan den venstre perle ikke anes, medens begge perler kan anes på ½ kronen.

1+

Perlerne på kronen har svag slitage, men kun den midterste rækkes perler løber sammen. De indre linier i øverste del af dobbeltmonogrammet fremtræder klart, dog med enkelte svage steder.

01

Alle indre linier i dobbeltmonogrammet CX skal stå helt skarpt overalt. Perlerne i den midterste perlerække er gnubbet på toppen, men perlerne løber ikke sammen.

0

Ingen spor af gnubning på de højeste steder.

Christian X
1 kr. 1942-1947

1÷

Skæg og hårkontur bortslidt. Hårafslutningen ud for panden bortslidt. På bagsiden er havrekærnerne fladslidte og mangler strengen midt i kærnen. Kærnerne i hvedeaksets midterste række løber ud i hinanden. Denne kvalitet forekommer næsten aldrig.

1

Hår og skægstrukturen fremtræder meget svagt. Hårafslutningen ud for panden på det nærmeste udvisket. På bagsiden kan stregerne i havrekærnerne ses ved spidsen af kærnerne. Hvedekærnerne i midterste række er alle slidt i spidsen.

1+

Grundet hårets oprindelige svage fremtoning på en 0-mønt, virker 1+ mønten som om håret er udglattet. Hårafslutningen ud for panden er bortslidt på det midterste stykke. På bagsiden er alle streger i havrekærnerne næsten intakte. Kun hvedekærnerne nr. 2 og 3 og 4 i midterste række er slidt i spidsen.

01

Man har en fornemmelse af hårets struktur, selv om det er svagt. Der er begyndende gnubning i tinding, øjenbryn, kindben og overskæg.

0

Ingen gnubning på de højeste steder.

Frederik IX
2 kr. 1947-1959
1 kr. 1947-1960

1
Perlerne på kronen nedslidt.
Ingen detaljer i kronens midterbøjle. Løverne i skjoldet fladslidte - ribbenstegning og øjne mangler.

1+
Øverste perle i midterbøjlen løber ud i ét med bunden i toppen af bøjlen. De 4 nederste perler i de to mellemste bøjler løber sammen. Løvernes øjne burde ses tydeligt. Dette er ikke altid tilfældet pga. svagt præg. Øjet ses bedst på midterste løve. Ribbenstegningen er lidt ulden.

01
Øverste del af midterhøjlen, firkanten på rigsæblet, toppen af akantusbladene samt løvernes hoveder er gubbet eller slidt ganske let. På forsiden er håret gubbet blankt over øret.

0

For at kunne betegnes som en 0-mønt må der ikke være nogen gubning, og det sted, det er nemmest at konstatere, er ved tindingshåret over øret.

Frederik IX
1 kr. 1960-1972

1

Ingen perler synlige i rigsæblet øverst på kronen, og alle detaljer i midterbøjlen er slidt væk. I midterskjoldet ses en hest med rytter - her er rytterens ben bortslidt. Isbjørnens og vædderens øjne er bortslidte.

1+

Både møntens bund og portræt fremtræder grundet cirkulationen mat og har let slitage på de højeste punkter. Perlerne i rigsæblet øverst på kronen er delvis slidt bort eller uldne. Perlerne i midterbøjlen er så slidte, at de kun lige anes.

01

Mønten har halvblank bund og til tider svagt mat portræt, men er gnubbet ved håret omkring tindingen og ved øjenbryn.

0

Mønten har strålende blank bund og til tider svagt mat portræt uden gnubninger de steder, som tillades ved en 01-mønt.